

LØRENSKOG KOMMUNE

Kommunalt psykisk helsearbeid blant unge og samhandling med spesialisthelsetjenesten

Faglig leder ved Psykisk helsetjeneste for barn, unge og voksne
Brita Strømme
29.04.2013

bse@lorenskog.kommune.no

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN , UNGE OG VOKSNE(PHBUV)

- Divisjonsdirektør ved folkehelseinstituttet Arne Holte vektlegger som et av 10 forebyggende psykiske helseråd følgende: *Vi må utvikle landets mentale kapital.* Han sier landets viktigste ressurser ikke er fisk og olje, men mental kapital. Dette definerer han som innbyggernes samlede mulighet til å utvikle trygghet, selvstendighet og kreativitet. Samt bruke sine følelser, tenke smart, koordinere sin adferd, danne sosiale nettverk og mestre utfordringer.
- "Kommunene er forebyggingsarena nummer 1. Den mest kompetente helsehjelpen bør være tilgjengelig der folk bor. Det er der risikofaktorene opptrer, det er der de første symptomene kommer til uttrykk. Hva kan være en viktigere oppgave for en ordfører enn å legge til rette for befolkningens livskvalitet," spør Arne Holte,

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

- Oppdage
- Beskytte
- Hjelpe

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

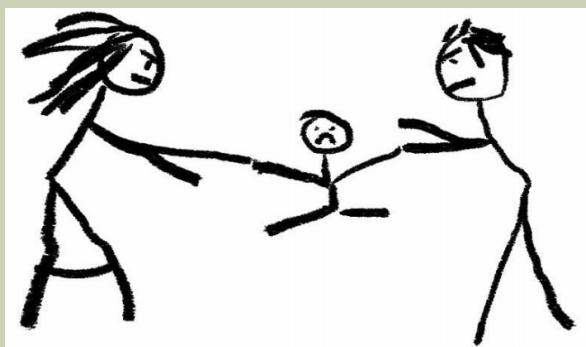
To grunnspørsmål hos barn (Haldor Øvreeide):

- Er jeg elsket?
- Mestrer jeg?

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

«All happy families are alike; each unhappy family is unhappy in its own way». Tolstoy, Anna Karenina)

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

Hva er PHBUV?

- Forebyggende psykisk helsearbeid til barn, unge, og voksne, samt deres familier, i Lørenskog kommune;
- Før problemene oppstår
- Før problemene har blitt store og fastlåste
- Frivillig og gratis tilbud

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN UNGE OG VOKSNE(PHBUV)

Rammer

- Team i Helse og omsorgssektoren
- Kommunalsjefen som nærmeste overordnet
- 9,0 årsverk; 7,5 psykologer, 1 spesialkonsulent, sekretær
- 1,5 resurss fra 18 til 104, resterende barn og unge.
- Frivillig, gratis, ikke lovpålagt

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

Ansvarsområder og tilbud:

- Rådgivning, undervisning og korttidsbehandling
- 1-8 samtaler
- Rådgivning og veiledning direkte og på telefon
- Psykologisk vurdering
- Korttidsbehandling
- Deltakelse i VO-team
- Deltakelse TFM møter
- Undervisning/kurs
- Foreldrekurs
- Henvisninger til spesialisthelsetjenesten

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN OG UNGE (PHBU)

Hvor mange når vi?

- Treffer ca 750 familier årlig
- Et av våre mål er å bygge psykiske ”demninger” i kommunen.
- Et sentralt spørsmål er da om vi når de vi skal
- Spesielt to grupper vi har et økt fokus på å nå nå;
 1. Særlig utsatte risikofamilier med multiple behov gjennom modellkommuneforsøket
 1. Rask psykisk helsehjelp for voksne
- Flerkulturelle andelen er for lav

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

•Jeg har undret meg over hvor grensen for ansvar ligger. Svært ulik kompetanse i ulike kommuner. Ikke lovpålagt.

•Hva ville leder ved BUP sagt hvis han stod her?
Skal ikke være forlenget arm-
overta ansvar

•Prioriteringsveilederen BUP
•Veileder for psykososiale tiltak ved kriser

•Noen ulike grupper

VOKSER DE DET AV SEG ELLER VOKSER DE DET PÅ SEG?

TIDLIG INTERVENSJON – LANGSIKTIG OPPFØLGING

Lørenskog kommune
HELSE OG OMSØRG

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

Ulike kommuner- ulike modeller: Lørenskogs modell

- Kommunalt Kriseteam
- Ungdomspsykiatrisk klinikk; UK. Får akutt bistand til ungdomsgruppen 13-18
- Lillestrøm BUP Hasteteam; mellom 24-48 timer
- Ringer for råd
- Jevnlige samarbeidsmøter med leder BUP med 6 ukers intervall – alle hjelpetjenestene for barn og unge representert ved leder

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN OG UNGE (PHBU)

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

Veileder for psykososiale tiltak i kommunen

I utgangspunktet bør rammede av kriser, ulykker og katastrofer som har behov for hjelp bli utredet og behandlet på kommunalt nivå (LEON prinsippet). I tråd med helsetjenestens prinsipp om behandling på lavest mulig effektive omsorgsnivå, LEON-prinsippet, vil de kommunale helsetjenestene være sentrale aktører i forbindelse med kriser, ulykker og katastrofer. Det vil imidlertid være situasjoner der både enkeltpersoner og familier bør henvises videre til utredning og behandling i spesialisthelsetjenesten.

Akutte stressreaksjoner, inkludert sorgreaksjoner, vil for de fleste medføre relativt begrensede funksjonsforstyrrelser utover akutfasen. De bør derfor ikke henvises til spesialisthelsetjenesten med mindre det foreligger klare indikasjoner for dette.

- I noen tilfeller kan imidlertid posttraumatiske følgetilstander kunne gi betydelige psykiske symptomer med funksjonsnedsettelse og forringet livskvalitet. For å forebygge utvikling av alvorlige posttraumatiske tilstand- er det nødvendig med tidlig og adekvat behandling, bl.a. i nært samarbeid mellom psykisk helsetjeneste i kommunen, og det psykiske helsevernet i spesialisthelsetjenesten.

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

- I kommuner som har psykologer ansatt, er det naturlig at disse har et særskilt ansvar og en sentral rolle i forhold til kriser og akuttarbeid vedr. barn og unge
 - Psykologkompetanse kan brukes i forebyggende arbeid og tidlig intervensjon ved kriser og akutte hendelser overfor de som sliter med psykiske og eksistensielle problemer av en karakter som i hovedsak ikke faller inn under spesialisthelsetjenestens ansvarsområde (psykiske lidelser).
 - En kommunal psykologtjeneste kan redusere ventetid til behandling og gi god vurdering med hensyn til henvisning til psykisk helsevern.

15

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

- Fra prioriteringsveilederen

”For pasienter som er blitt innlagt som øyeblikkelig hjelp, kan det være aktuelt å gjøre en rettighetsvurdering etter at akutfasen er over. Noen av disse pasientene kan ha behov for videre oppfølging i spesialisthelsetjenesten. Den som har ansvar for å gi øyeblikkelig hjelp, må vurdere om pasientens helsetilstand etter den akutte behandlingen fortsatt er av en slik karakter at den ville falle innenfor prioriteringsforskriftens vilkår for rett til prioritert (nødvendig) helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. I så fall må pasienten prioriteres som en rettighetspasient. Hvis det i et videre forløp er nødvendig å flytte pasienten til en annen avdeling, må mottakende avdeling vurdere om det er grunnlag for å sette en frist for når helsehjelpen senest skal gis, siden det dreier seg om start på et elektivt forløp som pasienten ikke tidligere er rettighetsvurdert i forhold til. I praksis vil ikke enhver helsehjelp ut over øyeblikkelig hjelp tilsi at pasienten skal rettighetsvurderes. Her må det utøves et skjønn hvor siktemålet må være at pasienter som trenger elektiv helsehjelp skal sikres riktig prioritet.”

16

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

- Noen grupper som det er vanskelig å få til et smidig og god tiltakskjede for.

- Multitraumatiserte

- Flere alvorlige BV og BUP behov - hvor omsorg og psykiatri går hånd i hånd - ofte svak motivasjon, lite tro/tillit til hjelp

- Selvmordsvurderinger

- Enslig mindreårige asylsøkere

17

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

- Enkelt saker ofte med alvorlig omsorgsproblematikk

- Barn under 11 som aktivt har forsøkt å ta livet sitt

- Gutt som lever i en marginal omsorgssituasjon og viser alvorlige symptomer på tilbaketrekking og alvorlig depresjon

- Multitraumatisert enslig mindreårig asylsøker;

- Jente mister sin far, marginalt med mor, får også sterke symptomer raskt

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

Rykk nærmere

TIDLIG INTERVENSJON- LANGSIKTIG OPPFØLGING

HVORDAN KOMME INN FOR SENT SÅ TIDLIG SOM MULIG?

Den eneste måten at barn lærer å håndtere egne følelser, er gjennom at vi som foreldre kan "være med" dem i følelsene de opplever.

TIDLIG INTERVENSJON- LANGSIKTIG OPPFØLGING

HVORDAN KOMME INN FOR SENT SÅ TIDLIG SOM MULIG?

TIDLIG INTERVENSJON - LANGSIKTIG OPPFØLGING

Lørenskog kommune

HELSE OG OMSØRG

HVILKE BARN HANDLER DETTE OM?

- De kommer fra alle sosiale lag.
- De ser ut som alle andre barn.
- Deres symptomer varierer.
- De beskytter sine omsorgspersoner.
- De ser ut som alle andre, men gjør de som alle andre?

TIDLIG INTERVENSJON - LANGSIKTIG OPPFØLGING

Lørenskog kommune

HELSE OG OMSØRG

PSYKISK HELSETJENESTE FOR BARN, UNGE OG VOKSNE

Takk for meg! 😊

Psykspes. Brita Strømme
Faglig leder ved Psykisk
helsetjeneste for barn, unge og
voksne (PHBUV)

Mail: bse@lorenskog.kommune.no
o

